

Харківська державна академія культури

**Український науково-дослідний інститут лісового
господарства і агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького**

Юрій Петрович Бяллович: еколог, біогеоценолог, лісівник:

Бібліобліографічний покажчик

**Укладачі: канд. біол. наук
доцент В. М. Грама,
К. О. Щеглова
Автор вступної статті
В. М. Грама**

Харків 2001

Юрій Петрович Бялович: Еколог, біогеоценолог, лісівник: Біобібліографічний показник / Укладачі В. М. Грама, К. О. Щеглова; ХДАК, Укр НДЦЛГ А. – Х., 2001. – 20 с.

Біобібліографічний показник, присвячений провідному біогеоценологу, фітолісомеліоратору, кандидату с.-г. наук Юрію Петровичу Бяловичу, складається з короткого нарису про наукову діяльність вченого (автор канд. біол. наук В.М. Грама) та біобібліографічного показника, що, в свою чергу, має 2 розділи: стисок праць Б.П. Бяловича та література про нього, і завершується допоміжним іменним показником.

© Грама В. М.
© Щеглова К. О.

Короткий нарис наукової діяльності

Юрія Петровича Бялловича

2 вересня 2000 року зустрів своє 90-річчя один з найстаріших вчених в області біогеоценології, екології, теоретичної та практичної фітомеліорації, лісівництва, старший науковий працівник Укр НДЛГА, кандидат сільськогосподарських наук Юрій Петрович Бяллович – учень і послідовник корифеїв вітчизняної науки – академіків Георгія Миколайовича Висоцького, Володимира Івановича Вернадського, Володимира Миколайовича Сукачова.

Моя дорога до цього вченого розтягнулася на 25 років. Ще в 1975 році, коли я розпочав свою трудову діяльність експертом-екологом, виникла необхідність при обґрунтуванні проекту по створенню пульсуючої гідроелектростанції в одному із гірських районів Закарпаття застосувати фітомеліоративні методи захисту берегів майбутнього водосховища від ерозії. Мій навчитель, професор-ентомолог Сергій Іванович Медведєв порадив звернутися в Укр НДЛГА до наукового авторитету в цій галузі – Юрія Петровича Бялловича, котрого він добре знав ще з 1947 року по спільній експедиції до Велико-Анадольського лісу.

Того разу мені не поталанило – Юрій Петрович був у відрядженні. Вичерпну консультацію я все ж таки отримав у його талановитого учня, нині покійного Олексія Родіоновича Ореховського. Тоді я вперше дізнався від нього, що в Голландії уже понад 100 років культивують очерет, застосовуючи його для гасіння хвиль на мілководному узбережжі Північного моря, ставлячи за мету – створити нові окультурені землі для сільського господарства (у нас же навпаки – створювали каскади водосховищ, затоплюючи найродючі запланні землі).

Вдруге я звернувся до Юрія Петровича Бялловича у червні 2000 року з приводу біографічних даних видатного ботаніка, професора Олександра Алоїзовича Янати, дізнавшись із щойно видрукованих архівних джерел [113], що Ю. П. Бяллович ще в 1964 році відіграв провідну роль у реабілітації цього репресованого українського вченого, з котрим Юрію Петровичу Бялловичу пощастило працювати в 1932–1933 роках у відділі гірської меліорації ВНДЛГАЛІМІ напередодні арешту О. А. Янати.

Мене здивувало й порадувало, що ця вже далеко не молода людина заклопотана не зовсім буденними справами: як видрукувати свою монографію обсягом в 1000 сторінок, яку він писав 20 років. Назва книги – «Учение о Всеобители». А порадувало ще й те, що зустрів справжнього вченого, про якого в Укр НДЛГА ходили легенди. Ще 25 років тому його жартома і з повагою позаочі називали “Юпітер” та Академік.

Юрій Петрович Бяллович народився 2 вересня 1910 року в Санкт-Петербурзі в професорській сім’ї. В 17 років став студентом Ленінградської лісотехнічної академії. З теплотою згадує про своїх навчителів професорів: Володимира Миколайовича Сукачова, завідуючого кафедрою дендрології та систематики рослин, Михайла Михайловича Орлова, котрий приїздив у Тростянецьке лісництво надавати консультацію, і особливо Михайла Миколайовича Римського-Корсакова, видатного зоолога, котрий ще до революції працював у Неаполі на морській біологічній станції, вивчаючи особливості еволюції і філогенії безхребетних тварин. До речі, М. М. Римський-Корсаков у 20-ті роки очолював Ленінградське товариство аматорів класичної музики.

Після закінчення вузу Юрій Петрович недовгий час працював у Кавказькому державному заповіднику. Він тепло відгукується про своїх харківських вчителів: Г. М. Висоцького та М. О. Віллінберга – директора Всесоюзного науково-дослідного

інституту лісового господарства і агролісомеліорації (такою була назва інституту в Харкові з 1931 по 1935 рік). Останній у 1932 році запросив Юрія Петровича на роботу в Харків. Інститут, який тоді почали будувати, знаходився на Павловому Полі, на території нинішнього ботанічного саду. “Ми взимку працювали тоді в недобудованому і неопалюваному приміщенні, одягнуті в кожухи і взуті у валянки, і спілкувалися між собою, стукаючи по водопровідній трубі, – згадує Юрій Петрович. – Доля директора М. О. Віллінберга була трагічною – він був розстріляний фашистськими окупантами”.

Розпитую про свого вчителя – Сергія Івановича Медведєва. Короткий час вони працювали в одній експедиції, яку очолював професор Ілля Борисович Волчанецький. “Мені запам’ятався професор Сергій Іванович Медведєв як людина з феноменальною пам’яттю. Він називав тисячі комах латинською мовою, не заглядаючи до визначників”, – ділиться своїми спогадами Юрій Петрович.

Юрій Петрович охоче розповідає про В. М. Сукачова, В. І. Вернадського, М. В. Тимофєєва-Ресовського, О. П. Шенникова, обходить мовчанкою про свій інститут, в якому він працював більше 40 років.

А я пригадав, як на всесоюзній екологічній конференції з біогеоценології, що відбулася в листопаді 1978 року в Дніпропетровському університеті, московський біогеоценолог Микола Вадимович Диліс на заключному засіданні проголосив здоров’яцію в честь видатних біогеоценологів: професора Олександра Люціановича Бельгарда та відсутнього на форумі Юрія Петровича Бялювича. Тоді я зрозумів, що немає пророків у своєї Вітчизні. Під час бесіди я прийняв рішення – створити біобібліографічний посібник, присвячений Ю. П. Бялювичу, щоб цей довідник став настільною книгою для майбутніх істориків екологічної науки.

Надіюся, що мій короткий екологічний нарис буде корисний і для моїх колег за професійним фахом – бібліографів, котрі можуть пишатися своєю професією ~~і інформаційно-бібліографічною евристикою~~ та ^{працювати} її, бо вона органічно і нероздільно поєднується з будь-якою науковою діяльністю.

Щоб оцінити вклад у науку того чи іншого вченого, слід використати один із найефективніших наукових інструментів – бібліографічний метод, який дає можливість виявити праці вченого та літературу про нього, а потім на основі детального текстологічного аналізу виявити основні напрямки його наукової та іншої діяльності.

Моїм помічником у бібліографічному пошуку стала студентка заочного відділення Катерина Щеглова – працівниця відділу науково-технічної інформації Укр НДІПА, котра погодилася створити бібліографічний список праць Ю. П. Бялювича.

Не буду описувати мої “ходіння по муках”, – лише зазначу, що ^{до бібліографічного} фонди деяких наших галузевих інститутів знаходяться в занедбаному стані. У картотеці праць вченого немає й половини його публікацій. Більшість документів, зареєстрованих в картотеці, немає в книжковому фонді. Бібліографічні відомості про вченого відсутні зовсім, бо їх ніколи й ніхто не збирав. Зате фонд бібліотеки страждав від численних “чисток”, під час яких книги, підданих остракізму авторів, чи наукові збірники, де друкувалися їх праці – безпощадно знищували.

Спробуйте знайти праці О. А. Янати, чи Є. М. Лавренка – корифеїв ботанічної науки, – котрі працювали у ВДІГАЛІМІ в 1931–1933 роках і писали статті про цей інститут – ви їх ніколи не знайдете!

Це стосується і інших наукових бібліотек. Не шукайте праці видатного харківського селекціонера Василя Яковича Юр’єва за довоєнні роки в бібліотеці інституту, який носить його ім’я. Науковий фонд бібліотеки за цей період нещодавно відправили в підвальне приміщення – лопнула каналізаційна труба – і фонд загинув.

Значна частина наукового фонду Харківської наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка, особливо за 20–30 роки, і до сьогодні залишається невідомою для широкого загалу науковців, бо читацький алфавітний каталог, створений за радянські часи за рекомендацією такої бібліотекознавчої науки як “руководство чтением”, не відображує багатьох наукових видань, бо ця сумнозвісна наука вирішувала: що читати вченим, а що – ні. А в каталозі відсутні відомості про книги 20–30-х років, які лежать у книгосховищі мертвим вантажем. І про це мої колеги чомусь мовчать... Нагадаю в зв’язку з цим слова київських книгознавців П. В. Голобуцького та Е. М. Жлудька: “Два кити, на яких стоїть будь-яка наукова бібліотека – це повнота комплектування фондів і забезпечення загальної доступності до них читачів... Будь-яка прогалина в комплектуванні – це ампутація якоїсь частини національного досвіду”.²

Не буду більше торкатися цієї болючої теми, зазначу лише одне: зневажливе або байдуже відношення до результатів наукової діяльності – наукових публікацій, навіть до власних – рано чи пізно повернеться бумерангом. Пишу не для того, щоб когось звинуватити. Настав час збирати каміння, щоб поправити вкрай занедбану за часів тоталітарної влади бібліографічну справу.

Виявлений масив публікацій Ю. П. Бялловича налічує 158 назв (4 книги, 57 наукових статей, 8 тез наукових конференцій, 18 рефератів та оглядів літератури, 1 рецензію, 63 редакторські роботи та 3 дисертаційні праці, виконані під керівництвом Ю. П. Бялловича) – за 1929–1985 роки та 18 публікацій про нього за 1947–2001 роки.

Наукометричний аналіз 92 публікацій вченого за тематичною ознакою засвідчив їх розподіл таким чином: гідротехнічна фітомеліорація – 43, полезахисне лісоводство – 24, біогеоценологія та культурфітоценологія – 10, ґрунтознавство – 5, лісознавство – 4, лісова типологія – 2, генетика, фітопатологія, охорона природи, біографія – по 1 назві. Із 92 наукових публікацій – 5 створено у співробітництві, а це означає, що вчений самостійно працював над науковими проблемами.

Вільне володіння вченим кількома європейськими мовами, знайомство з зарубіжною науковою літературою, дозволило йому ще в студентські роки видрукувати реферат про фітометричний метод в екології на сторінках “Журнала Русского ботанического общества” [1] і вибрати заодно тематику свого наукового дослідження – фітомеліорацію як один із практичних аспектів нової науки – біогеоценології. Цей науковий напрям дослідника співпадає з розпочатими в країні роботами по створенню полезахисних смуг від засухи та вітрової ерозії. І автор інтенсивно працює над проблемами фітомеліорації та полезахисного лісонасадження.

Об’їздивши майже всю Середню Азію і обстеживши гідроспоруди в зоні інтенсивного зрошення, автор в короткі строки завершує в 1934 році дослідження і видає “Краткое руководство по созданию древесных посадок в районах ирригации”. Працює під керівництвом видатного лісознавця академіка Георгія Миколайовича Висоцького. Одночасно займається реферуванням зарубіжної літератури з проблем фітомеліорації, лісознавства, друкуючи ці матеріали на сторінках “Реферативно-библиографического сборника ЦНСХ УССР” аж до 1947 року включно [14–23, 26–30]. Одна з подібних робіт – переклад статей Бетса і Келлюга “О проекте полезащитных полос Рузвельта” була видрукувана з передмовою провідних вчених-лісознавців – Г. М. Висоцького і В. Г. Ротмістрова [4].

В 1937 році Ю. П. Бяллович успішно захищає дисертацію на тему “Защита древесных насаждений в районах орошений” на здобуття вченого ступеню кандидата

² Голобуцький П. В., Жлудько Е. М. Створення національної бібліотеки – необхідна умова відродження української культури // Духовне відродження культури України: традиції, сучасність і Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 16–18 трав. 1994. – Рівне, 1994. – С. 175.

сільськогосподарських наук. Друкує дві теоретичні роботи “Введение в культурфитоценологию” [5] і “К теории фитокультурных ландшафтов” [7], які і понині вважаються класичними.

Післявоєнний період наукової діяльності Ю. П. Бялювича був драматичним. Його науковий звіт “Метод фітомеліорації”, видрукований в 1947 році був підданий на 16 з’їзді КП(б)У (січень 1949 року) брутальній та огульній критиці за впровадження вченим наукової термінології у фітомеліоративну науку. Це сталося після сумнозвісної серпневої сесії ВАСГНІЛ 1948 року, коли розпочалося гоніння представників формальної генетики та інших “вейсманістів-морганістів” - опонентів “народного академіка” Трохима Денисовича Лисенка. До опонентів Т. Д. Лисенка попав і Ю. П. Бялювич як один із учнів і послідовників В. М. Сукачова.

За словами С. В. Зонна – соратника В. М. Сукачова, серпнева сесія ВАСГНІЛ справила негативний вплив на хід розвитку наукової думки, на принципи наукових досліджень. Вона породила безвідповідальність у формуванні наукових ідей і положень, впровадження неперевіраних, бездоказових “нововведень” у широку практику сільського господарства. На сесії ВАСГНІЛ була розпочата ревізія класичних положень біологічних і сільськогосподарських наук та заміна їх “новими, революціонізуючими” ідеями і, нарешті, виявлення тих вчених, які не підтримали такого підходу. В результаті всі біологи і вчені суміжних дисциплін були поділені на дві групи – “передових мічурінців” і “вейсманістів-морганістів” – реакціонерів. Цілком логічно, В. М. Сукачов по ВАСГНІЛу значився як “вейсманіст-морганіст” і разом із своїми співробітниками підлягав звільненню з роботи.

Академіка В. М. Сукачова як “отъявленного вейсманиста-морганиста” після серпневої сесії ВАСГНІЛ 1948 року звільнили з роботи в Московському лісотехнічному інституті, а його підручник “Дендрология” вилучили з бібліотек, але Володимир Миколайович не склав зброї. Будучи одночасно головним редактором “Ботанического журнала” і “Бюллетеня МОИП (отдел биологический)”, В. М. Сукачов очолив боротьбу проти Лисенка і його прибічників. Перші критичні статті з’явилися в 1952 році і зразу прикували увагу вчених всього світу. На сторінках інших журналів, розпочалося шельмування біогеоценології як науки.

Щоб не бути голослівним, давайте переглянемо заголовки статей в хронології їх публікацій на сторінках науково-виробничого журналу “Лес и степь” за 1951-1952 роки, який широко висвітлював проблеми степового лісорозведення:

Погребняк П. С. Помощь ученых Украины осуществлению сталинского плана преобразования природы (1951. № 10. – С. 7–13);

Погребняк П. С. Гнездовые посадки сосны на песках (1952. № 8. – С. 23–27);

Анучин Н. П. Степное лесоразведение не нуждается в наукообразном учении о биогеоценозе (1952. № 9. – С. 32–38);

Яблуков А. С. Биогеоценология – метафизическое учение (1952. № 10. – С. 32–38);

Погребняк П. С. О биогеоценозе, его происхождении и существе (1952. № 11. – С. 38–44).

Останні три статті, видруковані в №№ 9, 10, 11 були коментарями до теоретичної статті В. М. Сукачова “К вопросам теории степного лесоразведения”, що була видрукована у 8-му номері. В цих статтях автори улесливо розхвалювали рекомендації “народного академіка” по впровадженню квадратно-гніздового насадження дуба в полезахисних смугах і безапеляційно розвінчували теоретичні основи біогеоценології, створеної В. М. Сукачовим, котрий аргументовано довів абсурдність вчення Т. Д. Лисенка, яке базувалося на ідеологічних теологічних постулатах про “заперечення

внутрішньовидової боротьби і конкуренції”. В. М. Сукачов не міг погодитися з антидарвінівським положенням, висунутим Т. Д. Лисенком та його апологетами, про те, що серед рослин і тварин одного виду може існувати лише взаємодопомога. Вищеназвана стаття П. С. Погребняка – це, по суті, дифірамби квадратно-гніздовим посадкам сосни за методом Лисенка.

В 1953 році редакція “Бюллетеня МОИП” з певною обережністю (“в порядку обговорення”) видрукувала теоретичну статтю Ю. П. Бялловича “К вопросу внутривидовых и межвидовых взаимоотношений”, яка за словами українських істориків ботанічної науки [109] мала велике значення. Дослідження, що було проведено автором на Маріупольській агролісомеліоративній станції в 1939, 1940, 1947 роках, містило великий фактичний матеріал, який спростував фальшиву теорію Т. Д. Лисенка про “відсутність внутрішньовидової боротьби і конкуренції” [42, 102]. Лисенківській теорії був нанесений відчутний удар.

У 40–50 роки Ю. П. Бяллович ще друкує низку робіт, присвячених полезахисним лісонасадженням (серед них найцікавіші: “Принципы социалистической фитомелиорации в приложении к задачам проектирования государственных защитных полос” (1949) та “Практическое значение неодновременности весеннего облеснения разных видов деревьев и кустарников” (1954)). Але переважна більшість публікацій в 50–70 роки була присвячена поглибленому вирішенню теоретичних і практичних проблем захисту берегів водосховищ, схилів штучних каналів та річкових берегів від ерозії й абразії фітомеліоративними засобами, а також створенню хвилеламних насаджень на узбережжі великих водойм. Ці праці знаходяться на стику декількох суміжних наук: гідрогеології, механіки ґрунтів, гідрології і, звичайно, фітоценології.

Особливої уваги заслуговує низка публікацій з питань теоретичної і практичної фітомеліорації [46, 54, 64, 66, 70, 83, 88], які безперечно стануть настільними книгами для майбутніх продовжувачів фітомеліоративної справи.

Відділом захисту рік і водосховищ, який очолював в інституті Ю. П. Бяллович, була розроблена система фітомеліоративних заходів у зоні Дніпра й Десни, що була викладена в монографічному збірнику “Защитная зона Днепра” [64, 65, 66]. На основі цього наукового дослідження Рада Міністрів УРСР прийняла рішення про проведення лісозахисних робіт в зоні Дніпра і Десни.

Велика увага приділялася створенню прируслових лісових смуг уздовж малих рік України, проблемам створення хвилеламних насаджень на великих водосховищах, а також питанням біологічного закріплення земляних схилів великих гідротехнічних споруд – плітин, захисних дамб і магістральних каналів. Було знайдено низку оригінальних рішень, застосованих на будівництві каналу С. Донець – Донбас і закладених у проектах дніпровських гідроспоруд.

Саме цим проблемам присвячені дисертаційні праці його учнів: Олексія Родіоновича Ореховського, Петра Івановича Шаговенка, Лариси Василівни Лесовської, дослідження яких охоплюють різні гідрологічні об’єкти: водосховища, штучні канали та рівнинні русла рік [95, 96, 97].

З інших напрямів лісознавства заслуговує уваги цікава за змістом стаття “О приречных системах лесов Украины”, в якій розглядаються типологічні особливості лісів з урахуванням водозбірного басейну річкової системи [90].

Але найвищу оцінку наукової творчості Ю. П. Бялловича та визнання його як теоретика в області біогеоценології принесли публікації з теоретичних проблем біогеоценології та фітомеліорації, що були започатковані ще в 30–40 роках [5, 25], і успішно продовжені в 60–80 роках. Це, насамперед, такі статті, що були видрукувані в академічних виданнях: “Биогеоценотические горизонты” (1960), “О кинетике

біогеоценоза” (1969) – твір присвячений пам’яті “дорогого учителя Владимира Николаевича Сукачева” [79], “О некоторых биogeоценологических основах общей теории фитомелиорации” (1970), “Биogeоценологическое обоснование теории систем лесов” (1973), “Системы биogeоценозов” (1973), “О биogeоценотической структуре центрального слоя биосферы” (1980) – які увійшли до золотого фонду біогеоценологічної науки і вважаються класичними.

В останньому творі Ю. П. Бяллович розробив “вчення про біосистеми; вчення більш крупніше, ніж біогеоценоз” [110]. В ній розглянута принципова схема просторової структури біогеоценотичного покриву Землі – “Всеобитель”. Професор Дніпропетровського університету Олександр Люціанович Бельград теж оцінює таку класичну роботу Ю. П. Бялловича про біогоризонти [60] як видатне вчення [108].

То ж не випадково, що Московське товариство дослідників природи у 1980 році запропонувало Юрію Петровичу Бялловичу написати книгу про структуру біосфери, яка б об’єднувала теоретичні положення В. І. Вернадського, В. М. Сукачова та інших дослідників з широких біогеоценологічних позицій.

Нове керівництво Укр НДЛІГА взялося допомогти видрукувати книгу Ю. П. Бялловича “Учение о Всеобители”, з якою біогеоценологічна наука сьогодні впевнено входить до ХХІ століття. То ж побажаємо Юрію Петровичу доброго здоров’я, творчої наснаги і успішного завершення роботи над цією книгою.

Створений бібліографічний покажчик, присвячений Ю. П. Бялловичу, не претендує на повноту. В ньому не враховані рецензії та відомості про вченого, що розпорошені в чисельних публікаціях, пошук яких потребує певного часу та матеріальних затрат. Але ми сподіваємося, що складений бібліографічний покажчик стане базою для майбутніх дослідників, котрі займуться вивченням наукової спадщини видатного біогеоценолога ХХ століття – Юрія Петровича Бялловича.

Завершуючи цей короткий нарис наукової діяльності Ю. П. Бялловича, скористуюся нагодою, щоб зазначити про необхідність повернення із забуття незаслужено забутих вчених-лісознавців, оярличених за часів тоталітарної влади як “ворогів народу”. Їх імена старалися не згадувати. Це, насамперед, провідні лісознавці 20-х років – Валерій Ярославович Гурський, Олександр Іванович Колесников, Олександр Григорович Марченко, Борис Олексійович Шустов, Олексій Федосійович Скоробагатий... В 1930 роки на сторінках журналу “Сільськогосподарська освіта” з’явилася стаття “Шкідництво в сільському господарстві України” (№ 4/5. – С. 109–112). Приведу фрагмент цитати: “А ось одна метода шкідницької роботи групи лісівників. Проф. Гурський показує [зізнання на допиті – В.Г.]. Щоб приховати надто цінні лісові ділянки й охороняти їх від експлуатації, всіма засобами зберігали їх під флагом (sic!) заповідників, добивалися цього в Головнауді, ВУАН тощо”. А проф. Колесников показує: “Під флагом досвідної справи зберігали від рубки кол. приватно-власницькі ліси Кеніга...”. Ми маємо в одному із лісництв внаслідок роботи цієї шкідницької зграї 16000 га перестійного лісу, тоді як країна відчуває гострий брак лісоматеріалів. Сподіваючись на повернення ділчів, шкідники доводили цінніший ліс до перестою, до такого стану, коли він почав гнити й заражати околицьний ліс, коли його залишилося використати лише на дрова...” (С. 112).

Наведений уривок однієї з численних в ті часи публікацій свідчить про те, що в країні розпочалася чергова кампанія по виявленню шкідників у заповідній справі, яка за словами їх ідеологів була об’явлена “вредительской” і заважала будувати “світле комуністичне майбутнє”. А екологи та природоохоронці в 30-ті роки були репресовані.

По-друге, слід створити покажчик праць професора Д. В. Воробйова – одного з корифеїв української лісознавчої типологічної науки, а також зібрати наукові публікації науковців-лісівників, наших сучасників, таких як Олена Сергіївна Мігунова чи Михайло Семенович Улановський та інших лісознавців, щоб не переривалася традиція вивчення напрямів лісознавчої науки.

Матеріал у біобібліографічному посібнику згрупований в 2 основних розділах: “Публікації Ю. П. Бялловича” і “Публікації про Ю. П. Бялловича”. Окремо виділені редакторські роботи вченого та “Дисертації, що виконані під керівництвом Ю. П. Бялловича”. Література в розділах систематизована в хронології публікацій, а в межах року спочатку виділені окремі видання, потім – статті, і нарешті – реферати й рецензії. Праці не переглянуті *de visu* – позначені зірочкою (*). Бібліографічний запис документа при необхідності включає коротку анотацію. Персональний аспект показника реалізований за допомогою іменного допоміжного показника, в якому виділено співавторів (номера підкреслені) та осіб за ознакою персон (номера взяті в дужки).

Доцент ХДАК,
кандидат біологічних наук
В. М. Грама

Публікації Ю.П. Бялловича

1. Бяллович Ю. П. [реф.] // Журн. Русск. ботан. о-ва. – 1929. – Т. 14., вып. 1. – С. 105–110. – [Реф. на кн.]: Clements E. and Goldsmith G. The phytometer method in ecology. – 106 р. Фитометрический метод в экологии.
2. Ю. Б. [Бяллович Ю.] Американский метод полюсного лесоразведения // Соц. лесн. хоз-во и агроомелиорация. – 1933. – № 3. – С. 78–79.
3. Бяллович Ю. П. Краткое руководство по созданию защитных древесных посадок в районах ирригации. – Х.: Изд-во ВНИИЛХ и АЛМИ, 1934. – 60 с. + 9 карт.
4. *Бяллович Ю. П. О проекте полевых защитных полос Рузвельта: перевод статей Бетса и Келлога из «Journal of Forestry». – 1934. – Т. 9». С предисловием Г.Н. Высоцкого и В.Г. Ротмистрова // Бюлл. Бюро иностр. опыта Всеукр. Акад. с.-х. наук. – 1935. – Т. 1–2. – С. 5–28.
5. Бяллович Ю. П. Введение в культуру фитоценологию // Сов. ботаника. – 1936. – № 2. – С. 21–36. Написано 20.II.15.V – 1935 г. Павлово поле.
6. *Бяллович Ю. П. Защита древесных насаждений в районах орошений: Дис. ... канд. с.-х. наук / Укр НИИЛМИ. – Х. 1937. – ...с.
[Описано по источнику «Русские ботаники», № 98].
7. Бяллович Ю. П. К теории фитокультурных ландшафтов // Изв. гос. геогр. о-ва. – 1938. – Т. 70, вып. 4/5. – С. 559–587. – Библиогр.: 65 назв.
Доложено 27 дек. 1937 г. на заседании физич. и математ. географ. гос. геогр. о-ва.
8. Бяллович Ю. П. Влияние полевых защитных полос на скорость ветра // Научн. отчет за 1938 год / Укр НИИЛМИ. – Х., 1939. – С. 12–19.
9. Бяллович Ю. П. Новые данные о влиянии полевых защитных полос на скорость ветра // Метеорология и гидрология. – 1939. – Т. 4. – С. 95–103.
10. Бяллович Ю. П. Правильно розміщати полевих захисні смуги // Зернове господарство. – 1940. – № 3. – С. 29–32. – Бібліогр.: 5 назв в підрядк. прим.
11. Бяллович Ю. П. Размещение полевых защитных полос // Сов. агрономия. – 1940. – № 1. – С. 77–84.
12. Бяллович Ю. П. Размещение полевых защитных полос на территории // Научн. отчет за 1939 год / Укр НИИЛМИ. – Х., 1940. – С. 26–40.
13. Бяллович Ю. П. Г. Н. Высоцкий (1865–1940): [некролог] // Изв. всесоюз. географ. о-ва. – 1941. – Т. 73, вып. 2. – С. 309–310. – Библиогр.: 5 назв в подстроч. прим.
14. *Бяллович Ю. П. [реф.] // Реф.-библиогр. бюл. / ЦНСХБ НКЗ УССР. – 1941. – Т. 1. – С. 66–67. [реф. на кн.] Mac Dongal D.G. Tree growth. – Zeigen Holland, 1938. – 240 р. Рост дерева.
15. *Бяллович Ю. П. [Реф.] // Рефер. – библиогр. бюл. ЦНСХБ НКЗ УССР. – 1941. – Т. 2. – С. 65. – [Реф. на кн.]: Cohee M.N. Reclamation and protection of Danish heathereads // Soil Conservation. – 1940. – Т. 6, 2. – Р. 39–42. – Мелиорация датских верещатников.
16. *Бяллович Ю. П. [Реф.] // Реф.-библиогр. бюл. / ЦНСХБ НКЗ УССР. – 1941. – Т. 2. – С. 66–68. [Реф. на кн.] Influences of vegetation on Watershed treatments of run-off, silting of and stream flow / USD.A. Miss Publ. – Р. 1–80.
Влияние растительности и хозяйственных мероприятий на водоразделах на сток вод, заиление водохранилищ и течение.
17. *Бяллович Ю. П. [Реф.] // Рефер.-библиогр. сб. / ЦНСХБ НКЗ УССР. – 1945. – Т. 2. – С. 46–47. – [Реф. на кн.] Qen Uyl The effect of natural pluming on the protective value of Windreak // Journal of Forestry. – 1941. – Т. 39, 3. – Р.
Влияние естественного очищения от сучьев на ветрозащитное действие полевой защитной полосы.

18. *Бяллович Ю. П. [Реф.] // Рефер.-библиогр. сб. / ЦНСХБ НКЗ УССР. – 1945. – Т. 1. – Verteilung S. 45 [Реф. на кн.] Foreuoglu A. Die Verteilung des Zuwachses auf die Schaftlänge der Bäume // Tharandter Forstliches Jahrbuch. – 1940.
Распределение прироста по длине ствола дерева.
19. *Бяллович Ю. П. [Реф.] // Рефер.-библиогр. сб. ЦНСХБ МСХ УССР. – 1946. – Т. 1. – С. 5. – [Реф. на кн.]: Ellison W.D. Two devices for mausment soil erosion // Agricultural Engineering. – 1944. – Т. 25, 2. – P. 53.
Два изобретения для измерения почвы.
20. *Бяллович Ю. П. [Реф.] // Рефер.-библиогр. сб. / ЦНСХБ МСХ УССР. – 1946. – № 1. – С. 6–7. – Реф. на кн.: Ellison W.D. Studies of raindrop erosion // Agricultural Engineering/ - 1946. – Т. 25. – № 4. – P. 131–136. – Изучение дождекапельной эрозии.
21. *Бяллович Ю. П. [Реф.] Реф.-библиогр. сб. / ЦНСХБ МСХ УССР. – 1946. – Т. 1 – С. 8. – [Реф. на кн.] Ellison W.D. Technique, used in raindrop erosion studies and practical applications of data // Agricultural Engineering. – 1945. – Т. 25, № 8. – P. 306.
Оборудование, примененное при изучении дождекапельной эрозии и практическое приложение результатов этого изучения.
22. *Бяллович Ю. П. Улучшение белой акации: Свод. реф. иностр. работ. // Реф. – библиогр. сб. / ЦНСХБ МСХ УССР. – 1946. – Т. 1 – С. 59–61.
23. *Бяллович Ю. П. [Реф.] // Реф.-библиогр. сб. / ЦНСХБ МСХ УССР. – 1946. – Т. 1 – С. 62–63. – [Реф. на кн.]: Bates C.G. Shelterbelt influences // Journ. of Forestry. – 1945. – Т. 43, 2. – P. 88–92. – Влияние полезащитных полос.
24. Логгінов Б. И., Кобезький М. Д., Бяллович Ю. П. Інструкція по полезахисних лісових смугах і протиерозійних насадженнях у колгоспах і радгоспах УРСР / Укр НДІАЛІМІ; – Б. И. Логгінов, М. Д. Кобезький, Ю. П. Бяллович – Х.: Держсільгоспвидав УРСР, 1947 – 78 с.
25. Бяллович Ю. П. Метод фитомелиорации // Научный отчет за 1945 год / Укр НИИ Агроресомелиорации и лесн. хоз-ва – Х., 1947. – С. 105–148.
26. *Бяллович Ю. П. [Реф.] // Реф.-библиогр. сб. / ЦНСХБ МСХ УССР. – 1947. – Т. 1 – С. 65–66. – [Реф. на кн.]: Sawyer L.E. Indiana stip-mine platings // Journal of Forestry. – Т. 1. – P. 19–21. Насаднения на открытых горнопромышленных разработках в штате Индиана.
27. *Бяллович Ю. П. Применение бульдозера в лесном хозяйстве и агролесомелиорации США: Обзор иностр. литературы. // Реф.-библиогр. сб. / ЦНСХБ МСХ УССР. – 1947. – Т. 1 – С. 63–65.
28. *Бяллович Ю. П. [Реф.] // Реф.-библиогр. сб. / ЦНСХБ МСХ УССР. – 1947. – Т. 1 – С. 66–67. – [Реф. на кн.]: Johnson Z.P. Fertilization in Ulmus with special reference to hybridization procedure // Canadian Journ. R. – 1946. – Т. 24, № 1. – P. 1–3.
Оплодотворение в роде Ulmus в связи с техникой гибридизации.
29. *Бяллович Ю. П. [Реф.] // Реф.-библиогр. сб. / ЦНСХБ МСХ УССР. – 1947. – Т. 1 – С. 67. – [Реф. на кн.]: Miller H.W. A new disease of Russian olive in the Pacific Northwest. – 1946. – Т. 44, № 2. – P. 118–120.
Новое заболевание лоха узколистого на тихоокеанском северо-западе.
30. *Бяллович Ю. П. [Реф.] // Реф.-библиогр. сб. / МСХ УССР. – 1947. – Т. 2 – С. 67. – [Реф. на кн.]: Conservation United States / A.F. Gustavson, C.H. Quise, W. Hamilton, H. Ries – 477 p.p.
Охрана природы в США.
31. Бяллович Ю. П. Принципы социалистической фитомелиорации в приложении к некоторым задачам проектирования государственных защитных полос // Вопросы географии – М.: Географгиз, 1949. – Сб. 16: Ландшафтоведение. – С. 87–108.

32. Бяллович Ю. П. Розміщення полезахисних лісових смуг. // Полезахисні лісонасадження: 36. статей на допомогу працівникам сільського господарства / Укр НДІЛГА. – Харків: Харк. кн. – журн. вид-во, 1949. – С. 72–84.
На обкл. кн.: Достроково виконаємо сталінський план перетворення природи.
33. Бяллович Ю. П. Подготовка лесокультурного инвентаря // Пам'ятка про зимові та ранньовесняні роботи лісових ланок у колгоспах і радгоспах. – Х., 1950. – С. 27–31.
34. Бяллович Ю. П. Снегозадержание на полосах последнего года посадки и на площади, подготавливаемой под посадки и посевы леса // Пам'ятка про зимові та ранньовесняні роботи лісових ланок у колгоспах і радгоспах. – Х., 1950. – С. 16–19.
35. Бяллович Ю. П. Уход за прикопанным посадочным материалом // Пам'ятка про зимові та ранньовесняні роботи лісових ланок у колгоспах і радгоспах. – Х., 1950. – С. 12–14.
36. Бяллович Ю. П. Цінний почин новатора степового лісонасадження: [про бригадира лісомеліоративної бригади П. Т. Подоляна з Миколівської області] // Мічурінець. – 1950. – Т. 10. – С. 22.
37. Бяллович Ю. П. [Прение по докладам на совещании] // Труды совещания по лесной типологии. – М.: Изд-во АН СССР, 1951. – С. 111–112.
38. Бяллович Ю. П. Задачи лесоразведения вдоль Южно-Украинского канала // Лесн. хоз-во. – 1952. – № 6. – С. 32–34.
39. Бяллович Ю. П. Посадка желтой акации неукорененными черенками в засушливых условиях // Лесн. хоз-во. – 1952. – № 2. – С. 43.
40. *Бяллович Ю. П. Система живой защиты водохранилищ // Сборник Украинского отделения ВНИТО Лес. – К., 1952. – Вып. 4. – С. 117–126.
41. Бяллович Ю. П. Залужение смачиваемой части внутренних откосов крупных каналов // Ботан. журн. – 1953. – Т. 38, вып. 1. – С. 128–131.
42. Бяллович Ю. П. К вопросу внутривидовых и межвидовых взаимоотношений // Бюлл. МОИП. Отдел биол. – 1953. – Т. 58, № 2. – С. 76–92.
Исследование проведено в 1939, 1940 г.г. в Мариупольской агролесомелиоративной опытной станции. «Статья печатается в порядке обсуждения. Теоретически обобщив в статье исключительно интересный фактический материал, Ю. П. Бяллович пришел к ряду недостаточно обоснованных выводов. Критический анализ их будет опубликован в следующем номере бюллетеня» (Примечание редакции).
43. Бяллович Ю. П. Облесение Каховского водохранилища // Лес и степь. – 1953. – № 1. – С. 7–12.
44. Бяллович Ю. П. Практическое значение неодновременности весеннего облиствения различных видов деревьев и кустарников // Научн. тр. / Укр НИИЛХА. – 1954. – Т. 16. – С. 87–102. – Библиогр.: 39 назв.
45. Бяллович Ю. П. Защита садов и огородов лесными полосами. – Х.: Харьк. обл. изд-во, 1955. – 56 с. *Библиогр.: С. 55–56 (28 назв)*
46. Бяллович Ю. П. Влияние древесной и кустарниковой растительности на волнение и абразию в условиях крупных водохранилищ. // Изв. АН СССР. Серия географ. – 1955. – № 3. – С. 39–44. – Библиогр.: 2 назв.
47. Бяллович Ю. П. Волноломные насаждения // Тр. / Укр НИИЛХА. – К.: Госсельхозиздат УССР, 1955. – Т. 17. – С. 100–117. – Библиогр.: 4 назв.
48. Бяллович Ю. П. Особенности облесения оползневых участков берегов крупных водохранилищ // Тр. / Укр НИИЛХА. – К.: Госсельхозиздат УССР, 1956. – Т. 18. – С. 191–195.

49. Агролісомеліорація / Ю. П. Бяллович, Є. Г. Кучерявих, М. Д. Кобезький, М. М. Дрюченко // Заходи по збільшенню виробництва с.-г. продукції на 100 га землі в південному степу УРСР / під ред. І. І. Басова, М. Д. Бітюкова. – К.: Держсільгоспвидав УРСР, 1957. – С. 112–116.
50. Агролісомеліорація / Є. Г. Кучерявих, М. М. Дрюченко, Ю. П. Бяллович, М. Д. Кобезький, А. К. Артеменко // Заходи по збільшенню виробництва с.-г. продукції на 100 га землі в північному центральному степу УРСР / Під ред. І. І. Басова, М. Д. Бітюкова. – К.: Держсільгоспвидав УРСР, 1957. – С. 168–174.
51. Бяллович Ю. П. Ветроломы и защитные аллеи // Бюлл. НТИ Укр НИИЛХА. – 1957. – Т. 2. – С. 35–39.
52. Лісові полезахисні смуги / Є. Г. Кучерявих, Ю. П. Бяллович, М. М. Дрюченко // Заходи по збільшенню виробництва с.-г. продукції на 100 га землі в лісостепу УРСР / Під ред. І. І. Басова, М. Д. Бітюкова. – К.: Держсільгоспвидав УРСР, 1957. – С. 54–57.
53. Бяллович Ю. П. Основные вопросы защитного облесения по берегам крупных водохранилищ // Тезисы докладов июльской сессии по отделению лесоводства, гидротехники Укр АСХН. – К., 1957. – С. 15–18.
54. Бяллович Ю. П. Шкала устойчивости древесных и кустарниковых пород к затоплению // Ботан. журн. – 1957. – Т. 42, № 5. – С. 734–741. – Библиогр.: 19 назв.
55. [Рецензия] / И. Д. Барановский, Ю. П. Бяллович, М. М. Дрюченко, П. П. Изюмский, М. Д. Кобезький, Е. Г. Кучерявих, С. П. Мартысюк, М. А. Федоров, В. А. Черствин, А. Н. Недашковский, Я. А. Смалько // Лесн. хоз-во. – 1957. – № 9. – С. 86–88; [Рец. на кн.] Агролесомелиорация: сб. / ВНИАЛМИ; Под ред. А.З. Альбенского, П. Д. Никитенка / Изд. 3-е, перераб. и доп. – М.: Сельхозгиз, 1956. – 744 с.
56. Бяллович Ю. П. Биологическое крепление берегов водохранилищ и откосов дамб // Расширенная сессия ученого совета Укр НИИЛХА: тез. докл. – Х., 1958. – С. 16–17.
57. Бяллович Ю. П. Ефективність хвилеламних лісових насаджень на берегах водоймищ // Вісн. с.-г. науки. 1958. – Т. 2. – С. 69–72. – Рец. рос. мовою. 5 фото.
58. *Бяллович Ю. П. Биологический способ защиты крупных водохранилищ // Совещание по вопросам эксплуатации Камского водохранилища – Пермь: Урал. филиал АН СССР, 1959. – С.
59. Бяллович Ю. П. Опытные лесопосадки волноломных насаждений на Каховском водохранилище в 1957–1958 г.г. // Труды совещания по динамике берегов морей и водохранилищ (сент. 1959 г.) / Одес. гос. ун-т, Черноморпроект. – Одесса, 1959. – Т. 1: Научн. сообщения – С. 232–236.
В исследовании принимали участие Бойко К. А., Губа К. И., Ореховский А. Р., Шаговенко П. И.
60. Бяллович Ю. П. Биогеоценотические горизонты // Сборник работ по геоботанике, ботанической географии, систематике растений и палеогеографии. – М., 1960. – С. 43–60. – Библиогр.: 23 назв. Рец на англ. яз. – (Тр. / МОИП. Отдел биол.; Т. 3: секция ботаники).
Том “Трудов МОИП посвящен В. Н. Сукачеву в ознаменование 80-летия со дня рождения и 60-летия его научно-общественной деятельности”.
61. Бяллович Ю. П. Взаимодействие процессов абразии и эрозии при формировании берегов водохранилищ // Изв. АН СССР. Серия географ. – 1960. – № 6. – С. 18–23. – Библиогр.: 4 назв.
62. *Бяллович Ю. П. Влияние полуводной растительности на развитие абразионных берегов // Тр. Байкальского научно-координационного совещания по изучению берегов водохранилищ. – Т. 1. – М., 1961.

63. Бяллович Ю. П. Геоморфологический эффект волнозащитных насаждений на озере Ленина (УССР) // Морские берега. — М.; Л.: Изд-во АН СССР, 1961. — С. 221–225. — Библиогр.: 11 назв. — (Тр. океанографической комиссии АН СССР; Т. 8).
64. Бяллович Ю. П. Задачи создания системы государственных защитных насаждений долины Днепра // Защитная зона Днепра / Укр НИИЛХА УАСХН. — К.: Изд-во УАСХН, 1962. — С. 19–25. — Библиогр.: С. 187–189 (61 назв.)
65. Бяллович Ю. П. Защитная зона Днепра, её структура и общая система мероприятий к ней // Защитная зона Днепра / Укр НИИЛХА УАСХН. — К., 1962. — С. 5–18. — Библиогр.: С. 187–189 (61 назв.)
66. Бяллович Ю. П. Фитомелиорация лесной части защиты зоны Днепра. // Защитная зона Днепра / Укр НИИЛХА УАСХН, 1962. — С. 26–83. — Библиогр.: С. 187–189 (61 назв.)
67. Бяллович Ю. П. Основные положения по созданию прирусловых защитных лесополос на малых реках Украины // Расширенная сессия Ученого совета Укр НИИЛХА по итогам НИР за 1961 год (27–30 марта 1962 г.): Тез докл. — Х., 1962. — С. 62–66.
Работа проведена автором с участием Е. И. Вакановой, М. П. Дехнич, Л. В. Кожановой.
68. *Бяллович Ю. П. Результаты исследований защиты рек и водохранилищ // Тезисы докладов к научно-техническому совещанию по способам и системам защитных лесных насаждений водохранилищ и судоходных рек. — Волгоград, 1962. — С.
69. Бяллович Ю. П. Рекомендации по созданию прирусловых защитных лесных полос вдоль малых и средних рек УССР. — К.: Госсельхозиздат УССР, 1963. — 55 с.
В работе участвовали лаборанты М. П. Дехнич, Е. И. Ваканова, Л. В. Кожанова.
70. Бяллович Ю. П. Защитные насаждения по берегам крупных водохранилищ и судоходных рек // Лесные защитные насаждения. — М.: Изд-во сельхоз. литературы, журналов и плакатов, 1963. — С. 409–450.
71. Бяллович Ю. П. Самоотмстка берегов крупных водохранилищ и её охрана // Изд. Всесоюз. географ. о-ва. — 1963. — Т. 93, вып. 6. — С. 514–518.
72. Бяллович Ю. П. Специальные виды фитомелиоративных культур в защитной зоне Днепра // Научно-производственная конференция по борьбе с эрозией почв в защитной зоне Днепра: Тез. докл. (Канев). — Х., 1963. — С. 49.
73. Бяллович Ю. П. Волногасящие культуры на водохранилищах // Защита водохранилищ и борьба с эрозией почв / ВНИИЛМИ. — Волгоград, 1964. — С. 17–27. — (Тр. / ВНИИЛМИ; вып. 44).
В работе участвовали науч. сотр.: А. Р. Ореховский, П. И. Шаговенко; лабор.: М. П. Дехнич, Е. И. Ваканова, Л. В. Кожанова.
74. Бяллович Ю. П. Исследования по гидротехнической мелиорации // Расширенная сессия Ученого Совета института по итогам НИР за 1959–1965 годы (6–8 июня 1966 г.) / Укр НИИЛХА. — Х., 1966. — С. 204–205.
75. Бяллович Ю. П. Разработка системы мероприятий по биологическому креплению берегов водохранилищ // Рефераты НИР Укр НИИЛХА / ЦНИИТЭИ Леспром. — М. 1966. — С. 20–21.
76. *Бяллович Ю. П. Укрепление берегов водохранилищ // Тезисы докладов к расширенному заседанию отделения лесоводства и агролесомелиорации ВАСХНИЛ. Каховка, сент. 1966 г. — Волгоград, 1966. — С. 1–2.
77. Бяллович Ю. П. Культура волногасящих растений на Азовском море // Изв. АН СССР. Серия географ. — 1968. — № 4. — С. 38–45. — Библиогр.: 18 назв., 4 фото.

78. Бяллович Ю. П. *Taxodium distichum* [болотный кипарис] в Самарканде и загадка пневматофоров // Лесоведение. – 1968. – № 1. – С. 87–91. – Библиогр.: 12 назв.
79. Бяллович Ю. П. О кинетике биогеоценоза // Журн. общей биологии. – 1969. – Т. 30, № 1. – С. 50–61. – Библиогр. 7 назв. Рез. на англ. яз. Памяти дорогого учителя Владимира Николаевича Сукачова.
80. Бяллович Ю. П. О некоторых биогеоценологических основах общей теории фитомелиорации // Тр. Моск. о-ва испыт. природы. – 1970. – Т. 38: Теоретические проблемы фитоценологии и биоценологии. – С. 5–16. – Библиогр.: 19 назв. – Рез. англ. яз.
Описано по отд. оттиску.
81. *Бяллович Ю. П. Создание прирусловых лесных полос в пойме реки Десны // Комплексная проблема Десны – Тула: Приок. кн. изд-во, 1970. – С. 73–81.
82. [Бяллович Ю. П.] Заліснення берегів внутрішніх господарських водоймищ // Лісництво та захисне лісорозведення / За ред. С. С. П'ятницького. – К.: Урожай, 1971. – С. 217–221.
83. Бяллович Ю. П. Расчеты нормативов ширины лесных полос по берегам рек в равнинных районах УССР // Лесоводство и агролесомелиорация: Респ. межвуз. тем. науч. сб. – К.: Урожай, 1971. – Вып. 29: Защитное лесоразведение. – С. 35–44. – Библиогр.: 5 назв.
С. 41: Моделирование производили Л. В. Лесовская, А. Р. Ореховский.
84. Бяллович Ю. П. Нормативы оптимальной лесистости равнинной части УССР // Лесоводство и агролесомелиорация: Респ. межвед. темат. науч. сб. – К.: Урожай, 1972. – Вып. 28: Экономика и организация лесного хозяйства. – С. 54–65. – Библиогр.: 9 назв.
85. Бяллович Ю. П. Оптимальная лесистость равнинной части УССР // Прогнозирование использования земельных ресурсов УССР и Молдавии. – К., 1972. – Т. 2. – С. 171–180.
86. Бяллович Ю. П. Биогеоценологическое обоснование теории систем лесов // Проблемы биогеоценологии / АН СССР. Науч. совет по проблеме «Комплексное биогеоценологическое изучение живой природы и научные основы ее рационального освоения и охраны». – М.: Наука, 1973. – С. 47–58. – Библиогр.: С. 57–58 (62 назв.).
87. Бяллович Ю. П. Системы биогеоценозов // Там же. – С. 37–47. – Библиогр.: С. 46–47 (31 назв.).
88. Бяллович Ю. П. Отношение русловых защитных культур на больших каналах к глубинам и волнам // Лесоводство и агролесомелиорация: Респ. межвед. темат. науч. сб. – К.: Урожай, 1973. – Вып. 34: Защитное лесоразведение. – С. 88–96. – Библиогр.: 20 назв.
89. Бяллович Ю. П. Системный подход к фитомелиорации больших каналов // Лесоводство и агролесомелиорация: Респ. межвед. темат. науч. сб. – К.: Урожай, 1973. – Вып. 34: Защитное лесоразведение. – С. 81–88.
90. Бяллович Ю. П. О приречных системах лесов Украины // Лесоводство и агролесомелиорация: Респ. межвед. темат. науч. сб. – К.: Урожай, 1974. – Вып. 39: Защитное лесоразведение. – С. 3–10. – Библиогр.: 5 назв.
91. Бяллович Ю. П. Каховская опытная волногасящая система // Лесоводство и агролесомелиорация: Респ. межвед. темат. науч. сб. – К.: Урожай, 1975. – Вып. 43: Защитное лесоразведение. – С. 42–51.

Работа проведена с участием директора Каховского лесхоза А. А. Крижевского.

92. Бяллович Ю. П. О биогеоценотической структуре центрального слоя биосферы // Бюл. Моск. о-ва испыт. природы. Отд. биол. – 1980. – Т. 85, вып. 3. – С. 25–39. – Библиогр.: 12 назв. – Рез. англ. яз.

Описано по отд. оттиску.

Результаты получены при построении дидуктивной (аксиометрической) теории центрального слоя. Доложено в биогеоценологической школе. Звенигород, 1976 г.

Редакторські роботи

93. Бяллович Ю. П. [Ред.] Защитная зона Днепра / ; Ред. коллегия: Ю. П. Бяллович, Д. В. Воробьев, П. П. Изюмский, М. Д. Кобезский, Е. Г. Кучерявых, Д. Д. Лавриненко, А. Н. Недашковский, С. С. Пятницкий, Н. П. Сахаров, С. И. Федоренко (отв. ред.), Ф. Л. Щепотьев. – К.: Изд-во УАСХН, 1962. – 192 с.
94. Бяллович Ю. П. [Ред.] Лесоводство и агролесомелиорация: Респ. межвед. темат. научн. сб / Укр НИИЛХА. – К.: Урожай, 1969–1985. – Вып. 9–70 / ...Бяллович Ю.П. (член ред. коллегии).

Дисертації, що виконані під керівництвом Ю.П. Бялловича

95. Ореховский А. Р. Создание волногасящих зарослей из тростника и камыша озерного на откосах дамб распластанного профиля: Автореф. дис. ...канд. с.-х. наук / ХСХИ им. В.В. Докучаева. – Х., 1968. – 22 с. – Библиогр.: 8 назв.
96. Шаговенко П. И. Биологическое крепление откосов выемок и насыпей канала Северский Донец - Донбасс: Автореф. дис. ...канд. с.-х. наук / ХСХИ им. В. В. Докучаева. – Х., 1971. – 20 с. – Библиогр.: 7 назв.
97. Лесовская Л. М. Влияние прирусловых лесных насаждений на плановую деформацию речного русла: Автореф. дис. ...канд. с.-х. наук. / ХСХИ им. В. В. Докучаева. – Х., 1978. – 20 с. – Библиогр.: 4 назв.

Публікації про Бялловича Ю. П.

98. Бяллович Ю. П. [Краткие биограф. сведения] // Русские ботаники: Биографо-библиографический словарь / Сост. С.Ю. Липшиц; Ред. акад. В.Н. Сукачев; Моск. о-ва испытателей природы и Ботан. ин-т. им. акад. В.Л. Комарова АН СССР. – М.: Изд-во МОИП, 1947. – Т. 2: Быков-Горленко. – С. 9–10. – Библиогр.: 11 назв.
99. Гапочка П. Н.: [зав. відділом пропаганди і агітації ЦК КП(б)У]: [промова на XVI з'їзді КП(б)У] // Рад. Україна. – 1949. – 3 лют. – 27 (8313). – С. 3; Те саме // Правда України. – 1949. – 3 февр. – С. 3
- Огульна і брутальна критика Ю.П. Бялловича за впровадження ним новітньої наукової термінології в біоценологію, яка була кваліфікована як “рабське схиляння перед іноземщиною”.
100. XVI з'їзд комуністичної партії (більшовиків) України 25–28 січня 1949 р.: Матеріали з'їзду. – К.: Держполівидав УРСР, 1949. – 255 с. – С. 107: Про Ю. П. Бялловича.
101. Список участников по лесной типологии // Труды совещания по лесной типологии. 3–5 февр. 1950 г. Москва / Ин-т. леса АН СССР. – М.: Изд-во АН СССР, 1951. – С. 134–143.
- С. 134: Бяллович Ю. П. ст. н. с., канд с.-х. наук Укр НИАЛМИ.
102. К статье Бялловича Ю. П. “К вопросу внутривидовых и межвидовых взаимоотношений / От редакции // Бюлл. МОИП. отд. биол. – 1953. – Т. 58, № 3. – С. 90–90.

103. Лесная и агролесомелиоративная наука на Украине за 40 лет советской власти // Бюл. НТИ / Укр НИИЛХА. – Х., 1958. – С. 17–66.
 С. 43–44: вклад Ю. Бялювича в полезащитное лесоразведение
 С. 51–52: Научный вклад Ю. П. Бялювича в борьбу с водной эрозией, защиту рек и водохранилищ.
104. Федоренко С. И. История и современная научная деятельность института // Расширенная сессия Ученого Совета [Укр НИИЛХА], посвященная 30-летию со дня его основания (1-5 июля 1960 г.): Тез. докл. – Х., 1960. – С. 1–29.
 С. 24–25: По теме «Агролесомелиоративные мероприятия по защите рек и водохранилищ» (рук. темы канд. с.-х. наук Ю. П. Бялювич) продолжаются поиски способов создания волноломных насаждений и ведутся работы по биологическому креплению дамб и водохранилищ.
 С. 29: Свыше 25 лет работают в институте... Ю. П. Бялювич.
105. Федоренко С. И. Итоги научно-исследовательской деятельности института за 1961 г. и задачи в свете решений XXII съезда КПСС // Расширенная сессия Ученого Совета института по итогам НИР за 1961 г. (27-30 марта 1962 г.): Тез. докл. / Укр НИИЛХА. – Х., 1962. – С. 3–25.
 С. 17-18: Отделом защиты рек и водохранилищ (Зав. отделом к. с.-х. н. Бялювич Ю. П.) разработаны «Основные положения по созданию прирусловых защитных полос».
106. Федоренко С. И. Итоги работы за семилетку (1959–1965 г.г.) и задачи, стоящие перед институтом в свете решений XXIII съезда КПСС // Расширенная сессия Ученого Совета Укр НИИЛХА по итогам работы за 1959–1966 годы (6-8 июня 1966 года): Тез. докл. – Х., 1966. – С. 3–28.
 С. 11-12: О научной деятельности отделе защиты рек и водохранилищ, возглавляемого Ю.П. Бялювичем.
107. Лісівництво та захисне лісорозведення / За ред. С. С. П'ятницького. – К.: Урожай, 1971. – 296 с. – (Бібліотека агронома).
 С. 4: Розділ “Захисне заліснення річних долин та берегів водоймищ” написав канд. с.-г. наук Ю. П. Бялювич.
108. Бельгард А. Л. О пространственно-функциональной организации лесных биогеоценозов в степи // Структурно-функциональные особенности естественных и искусственных биогеоценозов: Тез. докл. Всесоюзн. совещ. г. Днепропетровск, 26-28 окт. 1978 г. / Днепропетр. гос. ун-т. – Днепропетровск, 1978. – С. 4–6.
 С. 5: автор считает, что Ю. П. Бялювич создал учение о биогоризонтах. См. № 60.
109. Билык Г. И., Балашов Г. С. Геоботаника (фитоценология) // Развитие биологии на Украине. В 3-х томах. – К: Наук. думка, 1985. – Т. 2: Развитие ботанических исследований ... за годы советской власти. – С. 76–96.
 С. 89: Ю. П. Бялювич опубликовал статью «К вопросу о внутривидовых и межвидовых взаимоотношениях» (1953), имевшую важное значение. См. № 42.
110. Голубец М. А. Фитозоология // Там же – С. 134–147.
 С. 142–143: О разработке Бялювичем Ю. П. «учения о биогеосистемах» (1973), учение более крупное чем биогеоценоз». См. № 87.
111. Плотников В. В. На перекрестках экологии – М.: Мысль, 1985. – 208 с.
 С. 25–26, 182: О биогеоценологических исследованиях Бялювича [86–87].
112. Украинский научно-исследовательский институт лесного хозяйства и агролесомелиорации им. Г. Н. Высоцкого. – Х.: Ред.-изд. отдел облполиграфиздата, 1990. – 20 с.

С. 6–7: Большой вклад в становление ин-та и развития лесной и агролесомелиоративной науки внесли видные ученые... Ю. Г. Бялович (надо Ю. П. Бялович).

113. Олександр Алоїзович Яната (1888–1938) / Автори вступ. статті та укладачі покажчика літератури О. І. Братіна, А. А. Коробченко, О. Я. Пилипчук / Акад. наук вищої школи України, сектор історії та методології освіти, науки і техніки. – К.: знання, 1998. – 65 с. – (Бібліографія вчених України).

С. 6: Про Ю. П. Бяловича, який прийняв участь у реабілітації О. А. Янати [надруковано помилково: Ю. Белович].

114. Кучерявий В. П. Екологія: підручник. – Львів: Світ, 2000. – 500 с.

С. 54: Ю. П. Бялович як один із розробників фітомеліорації; С. 471–472: напрями фітомеліорації, сформульовані Ю. П. Бяловичем.

115. Щеглова К. Матеріали до методики складання біобібліографічних покажчиків вчених України [зокрема, присвяченого Ю. П. Бяловичу] // Культура та інформаційне суспільство ХХІ ст.: Матеріали наук.-творчої студ. конф., 10–11 квітня. – Х.: ХДАК, 2001. – С. 109.

116. Юрий Петрович Бялович: эколог, биоэколог, лесовник: Биобиогр. покаж. / Укр.: В. М. Грама, Н. О. Щеглова; Укр. НДІРТА. – Х. 2001–20 с. 20 фото.

117. Юрий Петрович Бялович (1910–2004): [Некролог] // Лесоведение. – 2005. – №1 – С. 77–78. Авторы: В. П. Ткач, Е. С. Мигунова, В. Л. Мешкова, Н. А. Лохматов, В. М. Грама

Іменний покажчик

- Альбенський А. К. (55)²
 Артеменко А. К. 50³
 Балашов Г. С. 109
 Барановський І. Д. 55
 Басов І. І. (ред.) 49, 50, 52
 Бельгард А. Л. 108
 Билык Г. И. 109
 Бітюков М. Д. (ред.) 49, 50, 52
 Бойко К. А. 59
 Братіна О. І. 113
 Бэтс 4
 Ваканова Е. И. 67, 69, 73
 Воробьев Д. В. (ред.) 93
 Высоцкий Г. Н. 4, (13)
 Гапочка П. Н. 99
 Голубец М. А. 110
 Губа Г. И. 59
 Дехнич М. П. 67, 69, 73
 Дрюченко М. М. 49, 50, 52, 55
 Изюмський П. П. (ред.) 93
 Келлог (4)
 Кобезький М. Д. 49, 50, 52, 55, 93 (ред.)
 Кожанова Л. В. див. Лесовская Л. В.
 Коробченко А. А. 113
 Крижевский А. А. 91
 Кучерявий В. П. 114
 Кучерявих Е. Г. 49, 50, 52, 55, 93 (ред.)
 Лавриненко Д. Д. (ред.) 93
 Лесовская Л. В. 67, 69, 73, 83, 97
 Липшиц С. Ю. 98
 Логгінов Б. Й. 24
 Мартисюк С. П. 55
 Мешкова В. Л. 117
 Мигунова Е. С. 117
 Недашковський А. Н. 55, 93 (ред.)
 Никитенко П. Д. (55)
 Ореховський А. Р. 59, 73, 83, 95
 Пилипчук О. Я. 113
 Плютников В. В. 111
 Подолян П. Т. (36)
 П'ятницький С. С. (ред.) 82, 93, 107
 Ротмистров В. Г. 4
 Сахаров Н. П. (ред.) 93
 Смалько Я. Н. 55
 Сукачов В. Н. (60), (79), 98 (ред.)
 Федоренко С. И. 93 (ред.), 104, 105, 106
 Федоров М. А. 55
 Черствин В. А. 55
 Шаговенко П. И. 59, 73, 96
 Щеглова К. 115, 116
 Щепотьев Ф. А. (ред.) 93
 Яната О. А. (113)
 Bates C. G. (23)
 Clements E. (1)
 Cochee M. N. (15)
 Mac Dongal D. G. (14)
 Ellison W.D. (19), (20), (21)
 Foreuoglu A. (18)
 Goldsmith G. (1)
 Gustavson A. F. (30)
 Hamilton W. (30)
 Johnson Z. P. (28)
 Miller N. W. (29)
 Quen Uyl (17)
 Quise C. H. (30)
 Ries H. (30)
 Sawyer L. E. (26)

² номер в дужках – номери за ознакою персони

³ номер підкреслений – співавтори Ю.П. Бяшловича

ЗМІСТ

Короткий нарис наукової діяльності Юрія Петровича Бялловича (авт. В. М. Грамма).....	3
I. Публікації Ю. П. Бялловича.....	10
Редакторські роботи.....	16
Дисертації, що виконані під керівництвом Ю. П. Бялловича.....	16
II. Публікації про Ю. П. Бялловича.....	16
Іменний покажчик.....	19

Довідкове видання

**Юрій Петрович Бяллович: еколог, біогеоценолог, лісівник:
біобібліографічний покажчик**

Укладачі: Віктор Микитович Грама
Катерина Олександрівна Щеглова

Ком'ютерна верстка Інни Філатової
Комп'ютерна редакція Андрія Головка

С. 6-7: Большой вклад в становление ин-та и развития лесной и агролесомелиоративной науки внесли видные ученые... Ю.Г. Бялович (надо Ю.П. Бялович).

110. Олександр Алоїзович Яната (1888-1938) / Автори вступ. статті та укладачі покажчика літератури О. І. Братіна, А. А. Коробченко, О. Я. Пилипчук / Акад. наук вищої школи України, сектор історії та методології освіти, науки і техніки. - К.: Знання, 1998. - 65 с. - (Бібліографія вчених України).

С. 6: Про Ю. П. Бяловича, який прийняв участь у реабілітації О. А. Янати [надруковано помилково: Ю. Белович].

Доповнення

Публікації Ю.П. Бяловича.

- 85а. Биогеоценологическое обоснование теории систем лесов // Проблемы биогеоценологии / АН СССР. Науч. Совет по проблеме «Комплексное биогеоценологическое изучение живой природы и научные основы её рационального освоения и охраны». - М.: Наука, 1973 - С. 47-58. - Библиогр.: С. 57-58 (62 назв.)
- 85б. Системы биогеоценозов // Там же. - С. 37-47. - Библиогр.: С. 46-47 (31 назв.)

Публікації про Ю.П. Бяловича.

111. Плотников В.В. На перекрестках Экологич. - М.: Мысль, 1985 - 208 с.
С. 25-26, 182 : О биогеоценологических исследованиях Ю.П. Бяловича [85а-85б]
112. Кучерявий В.П. Екологія: Підручник для вузів - Львів: Світ, 2000. - 500 с.
С. 54: Ю.П. Бялович як один із розробників фітомеліорації;
С. 471-472: Напрями фітомеліорації, сформульовані Ю.П. Бяловичем.
113. Щеглова К. Матеріали до методики складання біобібліографічних покажчиків вчених України [збірник, присвяченого Ю.П. Бяловичу] // Культура та інформаційне суспільство ХХІ ст.: Матеріали наук.-творчої студ. конф. 10-11 квіт. - Х.: ХДАК, 2001 - С. 109.
114. Юрій Петрович Бялович: еколог, біогеоценолог, лісівник: Біобібліогр. покаж. / Укл.: В.М. Грама, К.О. Щеглова; УкрНДЛГА. - Х., 2001 - 20 с.